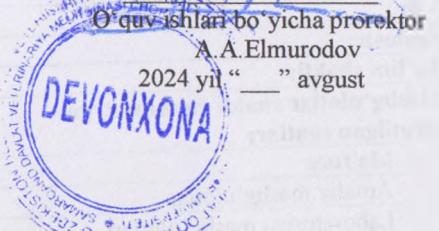

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSİYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERİNARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

"TASDIQLAYMAN"

**RAQOBAT STRATEGIYASI
FANI BO'YICHA**

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

- Bilim sohasi:** 400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi: 410000 – Biznes va boshqaruv
Mutaxassislik: 70410102 – Iqtisodiyot

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
70410102- Iqtisodiyot

Fan nomi:	Raqobat strategiyasi
Fan turi:	Tanlov
Fan kodi:	RS2206
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	kunduzgi ta'lim
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	60
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda korxonalarni marketing menejmenti tizimida barqaror raqobatbordoshlikni ta'minlash va uning tashkiliy-iqtisodiy metodologik negizlarni ommabop tarzda yoritish va talabalarga uning mohiyatini tushuntirishdan iborat. Fanning vazifasi – talabalarda milliy iqtisodiyotning globalashuvi jarayonida korxonalarning faoliyat yuritishi shart-sharoitlari, ularni boshqarish usslublari va yondoshuvlarni tadqiq qilishda yangi yo'nalishlarini rivojlantirish tendensiyasi korxonalarning marketing menejmenti tizimida biznes-jarayonlarni rivojlantirish borasidagi yo'l-yo'riqlar berishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Strategik marketing
2.	Strategik menejment
3.	Strategik boshqaruv
4.	Mintaqaviy iqtisodiyot

➢ fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;

➢ bayon qilish ravon bo'lmasa;

➢ fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;

➢ fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

➢ fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;

➢ fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;

➢ fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;

➢ fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;

➢ fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

➢ fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	A.I.Alikulov – SamDVMCHBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi professori, iqtisodiyot fanlari doktori Kudratov R. – SamDVMCHBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi katta o'qituvchisi, iqtisodiyot fanlari nomzodi
E-mail:	alikulov_a@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti“ Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi
Taqrizchilar:	1.Mirzayev K.J. - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi mudiri, i.f.d., professor. 2. Muratov Sh.A. - Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti “Iqtisodiyot va biznes” kafedrasi i.f.b.f.d. PhD

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

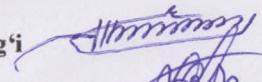
Mazkur Sillabus “ Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasining 2024 yil sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

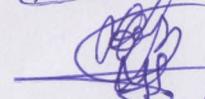
O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekanı

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov

A. Alikulov

U.Eshmuradov

A.I.Alikulov

R. Kudratov

Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Ҳозирги замон ва Янги Ўзбекистон. -Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2024 yil.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. -Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil.
3.	Pardayev M.Q., Kalonov M.B., Shadiyeva G.M., Ibodov K.M. Soha marketingi. O'quv qo'llanma. T: "Fan va texnologiyalar nashriyot-matbaa uyi", 2021.
4.	Философова Т.Г., Быков В.А. Конкуренция инновации. Учеб пособ. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2008.
5.	Porter, M. E. The Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. NY: Free Press, 2014

Axborot manbaalari

1.	www.lex.uz –qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi
2.	www.imv.uz – O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsija etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning moxiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjalarni o'zlashtirgan bo'lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiyl tushunchaga ega bo'lsa;

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Raqobat. Raqobat nazariyalari. Demping narxlari. Narxsiz raqobat. Servis xizmati. Raqobat strategiyasi. Raqobat bosqichlari. Erkin raqobat. Monopol raqobat to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi
TN2	Boshqarishni kompyuterlashtirish. Zamonaliv marketing xizmati. Raqobatning iqtisodiy mazmuni va shakllanishining asosiy tamoyillari, raqobat nazariyalari, raqobatning asosiy vazifalari, turlari va usullari to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN3	korxonalarning rentabellik darajasi oshadi, ishlab chiqarish quvvatlaridan foydalanish darajasini oshirish va ishchilar sonini ko'paytirishga erishiladi
TN4	korxonalarni raqobatbordoshligini baholash orqali hududni, mamlakatni rivojlantirish strategiyasi, innovatsion va investitsion salohiyatini aniqlash, istiqbolli rejalarни tuzish imkonini beradi ta'lim va amaliyot integrasiyasini bilishi va ulardan foydalana olishi
	Fan mazmuni
	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)
M1	Raqobat strategiyasi fanining nazariy asoslari
M2	Marketing boshqaruvida barqaror raqobatbordoshlik tushunchasi va uning mohiyati.
M3	Boshqaruvda korxona raqobatbordoshligining iqtisodiy mohiyati va uni shakllantiruvchi omillari
M4	Korxonalarning raqobatbordoshligiga ta'sir etuvchi omillar
M5	Korxona raqobatbordoshligi modellari
M6	Raqobatbordoshlikni baholashning nisbiy yondashuvlar
M7	Marketing boshqaruvida transaksion xarajatlar va ularni tejash yo'llari.
M8	Korxonani boshqarishda moliyaviy tahlil va uning usullari
M9	Korxonalarni raqobatbordoshligini oshirishda aktivlarni boshqarish
M10	Korxona kapitalini boshqarish
M11	Korxonalarda barqaror raqobatbordoshlikni ta'minlash strategiyasi va uning samaradorligi.
M12	Korxona investitsiyalarini boshqarish
M13	Korxonalarni raqobatbordoshligini oshirishda pul oqimlarini boshqarish
M14	Korxona xarajatlari va faoliyatni natijalarini boshqarish
M15	Korxonalar raqobatbordoshligini baholashda iqtisodiy matematik modellarni qo'llash usullari.
	Mashg'ulotlar shakli: Amaliy mashg'ulotlar (A)
A1	Raqobat strategiyasi fanining nazariy asoslari

A2	Marketing boshqaruvida barqaror raqobatbordoshlik tushunchasi va uning mohiyati
A3	Korxonalarning raqobatdoshligini talqin qilishning mavjud yondashuvlar tahlili
A4	Boshqaruva korxona raqobatbardoshligining iqtisodiy mohiyati va uni shakllantiruvchi omillari
A5	Korxonalarning raqobatbordoshligiga ta'sir etuvchi omillar.
A6	Korxona raqobatbardoshligi modellari
A7	Korxonaning strategik holatini baholash ko'rsatkichlari
A8	Raqobatbardoshlikni baholashning nisbiy yondashuvlar
A9	Makroiqtisodiy, mezoiqtisodiy va mikroiqtisodiy darajadagi raqobatbardoshlikni baholash
A10	Marketing boshqaruvida tra transaksion xarajatlar va ularni tejash yo'llari.
A11	Moliyaviy tahlil va korxonani boshqarishda uning usullari
A12	Moliyaviy ahvol maqsad va vazifalari
A13	Korxonalarni raqobatbardoshligini oshirishda aktivlarni boshqarish
A14	Korxona kapitalini boshqarish
A15	Korxonalarni raqobatbardoshligini oshirishda aktivlarning ahamiyati
A16	Korxonalarda barqaror raqobatbordoshlikni ta'minlash strategiyasi va uning samaradorligi
A17	Moliyaviy va ishlab chiqarish investitsiyasi tahlili
A18	Korxona investitsiyalarini boshqarish
A19	Moliyaviy investitsiyalar tahlili
A20	Ishlab chiqarish investitsiyasi tahlili
A21	Investitsiya, moliyaviy va soliq to'lashlardagi pul oqimlari tahlili
A22	Korxona moliyaviy faoliyatidan olingan natijalar tahlili
A23	Korxonalarni raqobatbardoshligini oshirishda pul oqimlarini boshqarish.
A24	Biznes-rejaning ishlab chiqish va real investitsion loyihalarni boshqarish
A25	Korxona xarajatlari va faoliyati natijalarini boshqarish
A26	Bozor tahlili va marketing strategiyasi
A27	Korxona raqobatbardoshligini aniqlashda risklarni boshqarish
A28	Korxonalar raqobatbardoshligini baholashda iqtisodiy matematik modellarni qo'llash usullari
A29	Matematik modellashtirishning raqobatbardoshlikni baholashda ahamiyati
A30	Matematik modellashtirish va hisoblash tajribalari
Mustaqil ta'lif (MT)	
MT1	Raqobat strategiyasi fanining nazariy asoslar
MT2	Marketing boshqaruvida barqaror raqobatbordoshlik tushunchasi va uning

	mohiyati.	2 soat
MT3	Korxonalarning raqobatdoshligini talqin qilishning mavjud yondashuvlar tahlili	4 soat
MT4	Boshqaruva korxona raqobatbardoshligining iqtisodiy mohiyati va uni shakllantiruvchi omillari	4 soat
MT5	Boshqaruva korxona raqobatbardoshligining iqtisodiy mohiyati va uni shakllantiruvchi omillari	4 soat
MT6	Korxona raqobatbardoshligi modellari	4 soat
MT7	Korxonaning strategik holatini baholash ko'rsatkichlari	4 soat
MT8	Raqobatbardoshlikni baholashning nisbiy yondashuvlar	4 soat
MT9	Makroiqtisodiy, mezoiqtisodiy va mikroiqtisodiy darajadagi raqobatbardoshlikni baholash	4 soat
MT10	Marketing boshqaruvida tra transaksion xarajatlar va ularni tejash yo'llari.	
MT11	Moliyaviy tahlil va korxonani boshqarishda uning usullari	4 soat
MT12	Moliyaviy ahvol maqsad va vazifalari	4 soat
MT13	Korxonalarni raqobatbardoshligini oshirishda aktivlami boshqarish	4 soat
MT14	Korxona kapitalini boshqarish	4 soat
MT15	Korxonalarni raqobatbardoshligini oshirishda aktivlarning ahamiyati	4 soat
MT16	Korxonalarda barqaror raqobatbordoshlikni ta'minlash strategiyasi va uning samaradorligi	4 soat
MT17	Moliyaviy va ishlab chiqarish investitsiyasi tahlili	4 soat
MT18	Korxona investitsiyalarini boshqarish.	4 soat
MT19	Investitsiya, moliyaviy va soliq to'lashlardagi pul oqimlari tahlili	4 soat
MT20	Korxona moliyaviy faoliyatidan olingan natijalar tahlili	4 soat
MT21	Korxonalarni raqobatbardoshligini oshirishda pul oqimlarini boshqarish	2 soat
MT22	Biznes-rejaning ishlab chiqish va real investitsion loyihalarni boshqarish	2 soat
MT23	Korxona xarajatlari va faoliyati natijalarini boshqarish	4 soat
MT24	Bozor tahlili va marketing strategiyasi	4 soat
MT25	Korxona raqobatbardoshligini aniqlashda risklarni boshqarish	2 soat
		90 soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	G.N.Axunova va N.N.Shamsiyeva. Raqobat strategiyasi. -Toshkent: "Innovatsjon rovlanish nashriyot-matbaa uyi", 2021.
2.	A.N.Xoliquulov, D.Q.Uzmanova, X.A.Raximov. Korxonalar raqobatbardoshligini baholash. – Samarqand: "TURON NASHR" 2021.